In ce priveşte acum tulpina aromânească din care ei au fost grecizaţi, la prima vedere, s'ar părea că ei ţin de Românii din Pind, mai ales că, dintre toţi păstorii aromâni, aceştia sânt care se găsesc astăzi în vecinătatea lor. Totuşi, ţinând seamă de forma r o t u n d ă a colibelor lor, a cărei origine trebue căutată în Albania, eu înclin a crede că ei sânt resturi din acei Români originari din Albania, pe care Grecii din A c a r n a n i a şi E t o l i a îi numeau A r v a n i t o v l a h i (vezi aceasta în *Românii Nomazi*, p. 247). Această părere mi-o întemeiez şi pe faptul că obiceiurile de la nuntă, despre care am vorbit mai sus, se aseamănă cu aceleaşi obiceiuri ale Fărşeroţilor. In afară de aceasta, şi unele cuvinte cum ar fi š i g u n e, pentru ceea ce Românii din Epir numesc ţ i p u n e (*Românii Nomazi*, p. 257), după aceea generalizarea termenului s t a n e, pentru ceea ce păstorii din Epir numesc c ă ş a r e, ca şi altele care se găsesc la Sărăcăciani, toate aceste dau dovadă despre o apropiere mai mare cu Fărşeroţii. In orice caz, aceasta este o simplă părere. Primii Sărăcăciani desnaţionalizaţi ar fi putut fi şi Români din Pind, căci în vremurile mai vechi împreună cu Fărşeroţii se coborau în spre sud şi păstori din Pind. La aceştia se vor fi adăogat mai târziu şi Români din Albania, de la care Sărăcăcianii vor fi moştenit forma colibei şi toate celelalte asemănări. Principalul este că ei sânt la origine A r o m â n i g r e c i z a ţ i cu cinci-şase veacuri înainte şi, poate, şi mai de mult.

Th. Capidan.

11.

Bibliografie şi literatură veche.

La Muzeul Limbei Române se păstrează legate la un loc:

1. *Psaltirea în versuri* a lui D o s o f t e i u, a. 1673;

2. *Acatistul Născătoarei de Dumnezeu* al lui D o s o f t e i u, a. 1673.

Comparând aceste cărţi cu descrierea din *Bibliografia românească veche*, pp. 209—216, constatăm următoarele:

1. Psaltirea e completă, cu lipsa foii 88 şi cu mici lipsuri la foile 146², 148, 184, 191, 223 v.-229, 241, 242, 244, 245, 246, 247, 265. Foile liminare care cuprind cele două prefeţe sânt legate greşit, şi anume cele trei foi din urmă, cuprinzând sfârşitul

BDD-A14747 © 1924-1926 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:52:00 UTC)

prefeţei dintâiu şi prefaţa a doua sânt legate înaintea celor două foi care cuprind începutul prefeţei dintâiu, prin urmare foile liminare urmează în ordinea următoare: 1, 4, 5, 6, 2, 3. In Bibliografie nu se notează că două foi, nu numai una, poartă numărul 262, deşi în ediţia d-lui Bianu sânt reproduse amândouă foile.

2. Din Acatist se păstrează numai 32 de foi din 48.

Cartea a fost dăruită la 15 Octomvrie 1923 de dl protopop gr. cat. din Căţălul-român, jud. Sălaj, Graţian Flonta, la insistenţa d-lui revizor şcolar Mangu. Din notele de pe scoarţe şi de pe foile albe aflăm următoarele: Cărţile au fost legate (poate din nou) cu cheltuiala popii Nicoară din Căţălul-românesc, la anul 1801. La anul 1822 scrie, în mai multe locuri, odată şi latineşte, Pop Georgie „feciorul lui popa Nicoară", tot de acolo, că Psaltirea e a lui. Acelaşi an îl întâlnim notat de mai multeori. Frumoasă e următoarea notă: „Legiuit stăpân aceşti(i) cărţi sânt eu Pap Georgie din numit satu Caţălu rumănesc varmeghe Crasni(i)". In altă notă se spun următoarele: „Această sfântă psaltire în verş este a lui Ipiean Ioan din Căţălul românesc precinstita varmeghiia Crasni(i). Anul 1828". Probabil că acest Ipiean, care mai iscăleşte şi în altă parte Ipean, erà originar din comuna Ip, tot din judeţul Sălajului, în spre Bihor. Mai găsim următoarele nume notate pe acest volum: „Oana Onului Marie, Ludovicus Babes, A. 1822, popa Andreiu Deleu, Gavril Gălgău, diacul adecă cântăreţul din Căţăl", care semnează şi ungureşte, punând înainte latinescul „Scripsit" şi continuând: „Golgo Gabriel a kecelei deák mikor 18 esztendős voltam" (= când am fost de 18 ani). Intr'altă notă zice: „Această carte o am scris eu Gălgău Gavril".

Mai interesante sânt însă nişte versuri scrise cu creionul pe foia albă lipită pe tabla de la urmă. Ţinând seama de scrisoare şi de data legăturii (a. 1801), despre care e vorba acolo, credem că versurile au fost compuse pe la începutul veacului trecut sau copiate de cineva de pe altă carte. Iată-le

Această carte (-i) tocmită
de mine (?) şi de mine izvodită.
O am făcut şi o am tocmit,
şohan nu o am tâlnit.
Că cerneala n'au fost bună
şi condeiu de înpreună,

BDD-A14747 © 1924-1926 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:52:00 UTC)

Mâna încă-i vinovată,
precum scrisele arată,
şi toate fiind (?) vinovate
cine n'a crede, să cate (?),
că va vede că am ispitit (?),
nu va zice că am minţit,
că de când în lume . . .
n'am auzit . . .
să fi fost în sat la noi,
ba încă nici la voi,
să fi fost un tipograf,
batăr nici cât de slab,
dar eu am tipărit,
că d(u)hul sf(â)nt m'o întărit,
şi cine au fost tipăritoriul,
împreună legătoriul
acelaşi.

In acelaşi volum s'au găsit şi două foi dintr'o Psaltire mai nouă, probabil din vreuna din psaltirile tipărite la Buzău la începutul secolului al 18-lea. Ele cuprind ps. al 77-lea, v. 1—8, 36—48.

C. Lacea.

12.

Bibliografie veche.

In biblioteca Domnului T a c h e B ă j a n din Rucăr, judeţul Muscel, se păstrează un *Ceaslov slavo-român*, din a. 1743, neînregistrat, până acuma, după cât ştim, de nici un bibliograf. In 8⁰ mic, cu 193 foi numerotate cu mâna. Faptul acesta, precum şi împrejurarea că despre această carte încă nu s'a ştiut nimic până acuma, ne fac să credem că a fost tipărită într'un număr mic de exemplare.

Iată titlul cărţii:

Ceasoslovŭ ce cuprinde întru sine slujba vecerniei, şi a Utreniĭ, şi a altor slujbe trebuincioase. Tipăritu-s'au în zilele pré înnălţatuluĭ Domnŭ Io Mihaĭ Rácoviţă Voevodŭ. Mitropolit a toată ţara fiind Kyr Neofitŭ. Cu cheltuiala iubitoriului de Dumnezeu Episcopulŭ Buzăuluĭ Kyr Methodie. In sfânta Episcopie a Buzăuluĭ. Leatŭ 7251. De Ioan Stoicovici Tipografu.

C. Lacea.

BDD-A14747 © 1924-1926 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:52:00 UTC)